

Vroegmoderne tijd

6 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

bij 1:

- Henry VIII scheidde zich af van de Rooms-Katholieke Kerk, wat past bij 'de protestantse reformatie'

1

bij 2:

- Gilbert ging op ontdekkingsreis, wat past bij 'het begin van Europese overzeese expansie' / 'het veranderende (...) wereldbeeld van de Renaissance' / 'het begin van een nieuwe wetenschappelijke belangstelling'

1

bij 3:

- Elizabeth steunde de opstandige gewesten (waarmee ze de Republiek hielp) wat past bij 'het conflict in de Nederlanden dat resulteerde in de stichting van een Nederlandse staat'

1

Opmerking

Als hetzelfde kenmerkend aspect meer dan één keer gebruikt wordt, wordt niet meer dan 1 scorepunt toegekend.

7 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- De naam Contrareformatie suggereert dat het de bedoeling was de Reformatie te bestrijden
- Veel van de maatregelen die in Trente werden genomen waren erop gericht een einde te maken aan de misstanden binnen de kerk / waren ontstaan vanuit een zelf gevoelde noodzaak

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
8	<p>maximumscore 2</p> <p>Kern van een juist antwoord is: Doordat Filips de edelen verantwoordelijk achtte voor de Beeldenstorm / de edelen een verzoek hadden ingediend tot opheffing van de kettervervolgung / het Smeekschrift hadden ingediend / te laat ingrepen om de orde te herstellen, vertrouwde hij hen niet meer (waardoor hij een nieuwe eed noodzakelijk vond).</p>	
9	<p>maximumscore 4</p> <p>Kern van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="280 595 1326 703">• Beide verslagen lijken niet geheel betrouwbaar, omdat beide auteurs behoorden tot een van de partijen, wat invloed zal hebben op hun verslag van de gebeurtenissen 2 <li data-bbox="280 712 1326 860">• Het verslag van Hortensius lijkt toch betrouwbaarder, omdat de auteur ooggetuige was / zijn verslag meer (controleerbare) details bevat, terwijl het niet duidelijk is of Mendoza daadwerkelijk ter plekke was / Mendoza het optreden van het Spaanse leger wil rechtvaardigen 2 	
<p><i>Opmerking</i> Alleen als in een juiste afweging op beide bronnen wordt ingegaan, worden 2 scorepunten toegekend.</p>		
10	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="280 1137 1326 1245">• Holland en Zeeland waren in 1572 in opstand gekomen / de enige gewesten die in maart 1574 nog in opstand waren (en moesten de belastingen verhogen om de oorlog te betalen) 1 <li data-bbox="280 1254 1326 1404">• De Opstand werd (voor een deel) gevoerd om de vrijheid / soevereiniteit van de gewesten te handhaven, nu werd die vrijheid aangetast door de noodzaak tot het maken van gezamenlijke afspraken (waarbij de gewesten hun soevereiniteit opzij moeten zetten) 1 	
11	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="280 1525 1326 1632">• Het doel van de missie was het zoeken van een staatshoofd / vorst (nodig na het afzweren van Filips II in 1581 in het Plakkaat van Verlatinge) 1 <li data-bbox="280 1641 1326 1749">• In de brief stelt Aysma dat er te weinig centraal gezag is / dat het militaire en burgerlijk bestuur in één hand moeten komen (wat in de latere Republiek niet doorgevoerd wordt) 1 <li data-bbox="280 1758 1326 1859">• Dit loopt vooruit op het latere conflict tussen stadhouder (Maurits) en raadspensionaris (Van Oldenbarnevelt) tijdens het Bestand over het politiek-militaire beleid 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
12	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is: Deze brief kan in verband gebracht worden met:	
	<ul style="list-style-type: none"> 'de hernieuwde oriëntatie op het erfgoed van de Klassieke Oudheid', vanwege de verwijzing naar de Romeinse tijd 	1
	<ul style="list-style-type: none"> 'de bijzondere plaats in staatkundig opzicht van de Nederlandse Republiek', vanwege de verwijzing naar het burgerlijke karakter van het bestuur 	1
	<i>Opmerking</i> <i>Alleen als een kenmerkend aspect uit de zestiende of zeventiende eeuw op een juiste manier wordt verbonden aan de bron, wordt 1 scorepunt toegekend.</i>	
13	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is: voor Frankrijk:	
	<ul style="list-style-type: none"> De ideeën van Voltaire werden door de Franse regering zo gevaarlijk gevonden dat zij diplomatieke actie ondernam om een uitgave ervan in het buitenland te verhinderen 	1
	voor de Republiek:	
	<ul style="list-style-type: none"> Het verspreiden van de ideeën van Voltaire was wel mogelijk in de Republiek (zoals blijkt uit de uitgave in 1773 / de actie van het Maastrichtse stadsbestuur) 	1
14	maximumscore 2 Kern van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> De bewondering van Catharina de Grote voor (het gedachtegoed van) Voltaire sloeg om in afwijzing 	1
	<ul style="list-style-type: none"> wat verklaard kan worden doordat in 1792 de Franse Revolutie plaatsvond (waaruit zij de conclusie trok dat de opvattingen van Voltaire gevaarlijk konden worden) 	1
15	maximumscore 3 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> Uit de bron blijkt dat de opstellers doen alsof de Republiek een bestuur had dat het volk vertegenwoordigde 	1
	<ul style="list-style-type: none"> maar in werkelijkheid vertegenwoordigde het bestuur vooral de bovenlaag (van regenten en adel) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De visie van de opstellers van deze verklaring past in die tijd, omdat zij opvattingen verwoordden die aansluiten bij het 'verlicht denken' over het bestuur (een regering moet het volk vertegenwoordigen) 	1